

PREZYDENT MIASTA POZNANIA
JACEK JAŚKOWIAK

PP. bedni
PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA POZNANIA
G. Ganowicz
Grzegorz Ganowicz

Poznań, 22 maja 2018 r.

Nr sprawy: BK-I.3035.1.2018

22 05 18 01829

URZĄD MIASTA POZNANIA BIURO RADY MIASTA SEKRETARIAT		01
WPLYNEŁO DNIA	22 MAJ 2018	WPLYNEŁO DNIA
L. dz. - 1823 zal. _____		
znak spr. _____		

op.

Pani
Klaudia Strzelecka
Przewodnicząca
Komisji Rewizyjnej RMP

Szanowna Pani Przewodnicząca,

przedkładam uwagi do opinii Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Poznania o wykonaniu budżetu Miasta Poznania za 2017 rok.

Z opinii, o której mowa powyżej wynika, że:

1. „[...] opisowa część sprawozdania z wykonania budżetu powinna w swoich zapisach uwzględniać pełną informację o przyczynach niewykonania budżetu poszczególnych projektów w zakładanym planie”

W ramach części opisowej *Sprawozdania z wykonania budżetu miasta Poznania za 2017 rok (Sprawozdania)* dotyczącej zadań projektowych, w sposób zwięzły i rzeczowy wskazywano przyczyny niewydatkowania w pełni zaplanowanych środków w odniesieniu do planu na dzień 31.12.2017 roku

2. „[...] dochody bieżące Miasto wykonało ponad plan (101,7% planu) i jest to wzrost kwotowy, natomiast spadek procentowy (w zeszłym roku wykonanie dochodów bieżących było na poziomie 102,1%).”

Stopień wykonania planu dochodów bieżących budżetu w 2016 roku nie podlega ocenie w kontekście opinii o wykonaniu budżetu w 2017 roku, gdyż był on przedmiotem oceny Komisji Rewizyjnej dotyczącej wykonania budżetu za 2016 rok.

3. „Warto zwrócić także uwagę na [...] wzrost wpływów ze sprzedaży biletów ZTM (16.135.331,05 zł, 102,1%).”

Z przedłożonego *Sprawozdania* nie wynika, że kwota wpływów ze sprzedaży biletów ZTM wyniosła w 2017 roku 16.135.331,05 złotych. Informuję, że zgodnie z zapisem na str. 223 *Sprawozdania*, wpływy ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej realizowane przez ZTM wyniosły 172.513.2017,33 złotych, co stanowiło 103,8 % planu. Przytoczona w opinii kwota jest zbieżna z kwotą wpływów z opłaty komunikacyjnej realizowanej przez Wydział Komunikacji Urzędu Miasta Poznania, pobieranej m.in. za czynności związane z rejestracją pojazdów.

4. „Od wielu lat niskie jest wykonanie dochodów z tytułu środków na realizację programów i projektów finansowanych (dofinansowanych) ze źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej (49,2), w tym środków pochodzących ze źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej 50,2%, czyli 7.479.529,30 zł a także środków pochodzących z innych źródeł 24%, czyli 138.861,24 zł. W roku 2016 Komisja również zwracała uwagę na niski wynik dochodów w tym zakresie, jednakże nie zostały powzięte żadne środki zaradcze. Poziom wykonania powyższego zadania spadł z 93% do 50%.”

Stopień wykonania planu dochodów bieżących z tytułu środków na realizację programów i projektów finansowanych (dofinansowanych) ze źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej w latach poprzedzających rok 2017 roku nie podlega ocenie w kontekście opinii o wykonaniu budżetu w 2017 roku, gdyż był on przedmiotem ocen Komisji Rewizyjnej dotyczących wykonania budżetu za lata poprzednie.

Ponieważ przytoczone w powyższym cytacie wartości dotyczą roku 2017, wskazuję, że przyczyny niezrealizowania planu w tej pozycji są konsekwencją stopnia realizacji niektórych projektów współfinansowanych ze środków UE (w szczególności: „Gimnazjalista z pasją – kompleksowe wsparcie uczniów gimnazjów MOF w wyborze optymalnych ścieżek edukacyjnych i zawodowych” oraz „Wypożyczenie placówek oświatowych w nowoczesny i wyspecjalizowany sprzęt technologiczny na terenie MOF Poznania”), co z kolei zostało opisane na str. 495-496 *Sprawozdania*. Jednocześnie przypominam, że wyjaśnienia w tym zakresie były przekazywane podczas posiedzeń Komisji Rewizyjnej w trakcie rozpatrywania *Sprawozdania*. Użyte określenie o braku podejmowania środków zaradczych jest nierzetelne, gdyż w przypadku przytoczonych wyżej projektów podejmowane były działania polegające odpowiednio na aktualizacji

diagnoz potrzeb placówek oświatowych oraz zmierzające do finalnego wyłonienia wykonawców dostaw.

5. *„Dochody majątkowe zostały wykonane w wysokości 206.559.206,73 zł, czyli 97,4% planu. W zeszłym roku wykonanie to było na poziomie 89,9% planu, jednak kwotowo wynosiło 215.095.566,49 zł czyli było o 9 milionów wyższe. Wykonanie tych dochodów w roku 2017 było więc najniższe w ciągu ostatnich kilku lat. Komisja wyraża swój niepokój tą tendencją spadkową dochodów majątkowych Miasta Poznania. W tym przypadku również najslabiej wykonane są środki na realizację programów i projektów finansowanych (dofinansowanych) ze źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej. Są to dochody Miasta zrealizowane w wysokości 62.158.746,19 zł, gdzie plan po zmianach prognozował dochody na poziomie ok. 70 milionów złotych. Tu też warto zauważyć, że w roku poprzednim, 2016, realizacja tego punktu była na poziomie 70,1% ale wynosiła prawie 84 mln zł – Komisja otrzymała wtedy wyjaśnienia, że takie wykonanie ma miejsce ze względu na szereg rozliczeń inwestycji przeniesionych na rok 2017, więc i tak niskie (kwotowo) wykonanie tegoroczne zawiera w sobie rozliczenia inwestycji z roku poprzedniego. Mając na uwadze systematyczny, roczny spadek dochodów majątkowych Miasta oraz powyższe argumenty Komisja negatywnie ocenia stopień realizacji dochodów majątkowych w roku 2017.”*

Kwotowe wykonanie dochodów majątkowych budżetu w latach poprzedzających rok 2017 roku nie podlega ocenie w kontekście opinii o wykonaniu budżetu w 2017 roku. Było ono przedmiotem ocen Komisji Rewizyjnej dotyczących wykonania budżetu za lata poprzednie, w sytuacji, gdy odbiegało od przyjętego planu na dany rok. Jednocześnie plan budżetu oraz jego zmiany przedkładały Radzie Miasta w formie właściwych projektów uchwał i podlegały ocenie na etapie ich uchwalania.

Należy zaznaczyć, że dochody majątkowe mają co do zasady charakter jednorazowy, (tzn. daną nieruchomość można sprzedać tylko raz lub tylko raz uzyskać dofinansowanie na realizację danej inwestycji), co sprawia, że ich wartości mogą się istotnie zmieniać w poszczególnych latach. W ostatnich latach kluczowe znaczenie dla ich wysokości ma faza cyklu 7-letniego budżetu Unii Europejskiej, w której w danym momencie się znajdujemy. Przykładowo, w roku 2015 na inwestycje ze środków UE pozyskano 514,4 mln złotych, co było związane z kończącym się okresem rozliczania perspektywy finansowej UE 2007-2013. W początkowych latach perspektywy budżetu UE zwykle realizowane są niższe dochody z tego tytułu, gdyż jest to okres pozyskiwania środków oraz przygotowywania

projektów inwestycyjnych. Ponadto o wysokości wpływów decyduje przyjęta przez UE zasada refundacji poniesionych uprzednio wydatków. Należy jednocześnie zaznaczyć, że dosyć trudno jest precyzyjnie prognozować dokładny moment przekazania na rachunek bankowy Miasta środków UE. Ze strony Miasta podejmowane są działania zmierzające do otrzymania refundacji (np. wystosowywanie wniosków o płatność) oraz prognozowanie daty wpływu środków, w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę. Dotychczasowa praktyka pokazuje, że zrealizowanie zaplanowanych dochodów z tego tytułu nie zawsze jest możliwe, a terminy ich płatności na rachunek budżetu ulegają przesunięciu. Dlatego dokonywanie (negatywnych) ocen w powyższym zakresie jest nieuprawnione.

6. *„Rok 2017 zakończył się podobnym procentowym wykonaniem wydatków bieżących jak rok poprzedni, czyli ok 96,7%, natomiast kwotowo nastąpił znaczny wzrost wydatków. Wydatki bieżące w roku 2016 zamknęły się w kwocie 2.635.937.241,31 zł, w roku sprawozdawczym - w kwocie 2.908.666.996,10 zł. Można zauważyć już tendencję rocznego, systematycznego wzrostu wydatków bieżących, a taki sposób gospodarowania środkami publicznymi może budzić niepokój.*

Kwotowe wykonanie wydatków bieżących budżetu w latach poprzedzających rok 2017 nie podlega ocenie w kontekście opinii o wykonaniu budżetu w 2017 roku. Było ono przedmiotem ocen Komisji Rewizyjnej dotyczących wykonania budżetu za lata poprzednie, w sytuacji, gdy odbiegało od przyjętego planu na dany rok. Jednocześnie plan budżetu oraz jego zmiany przedkładane były Radzie Miasta w formie właściwych projektów uchwał i podlegały ocenie na etapie ich uchwalania.

Mając na uwadze powyższe, pokrótce przypominam, że wzrost faktycznie poniesionych wydatków bieżących w 2017 roku w stosunku do roku 2016 o 272,8 mln złotych, tj. o 10,3 %, wynikał w szczególności z:

- realizacji przez Miasto zadań bieżących z zakresu administracji rządowej w zwiększonym zakresie; przykłady to 12-miesięczna wypłata świadczeń wychowawczych w ramach programu Rodzina 500+, zwiększona wypłata świadczeń rodzinnych oraz odszkodowań za nieruchomości, finansowanych w 100 % z dotacji celowych z budżetu państwa (łącznie 95,4 mln zł),
- zwiększonych wydatków na oświatę, wynikających m.in. z wdrożenia reformy oświaty, wyższych dotacji dla placówek niesamorządowych, wynikających ze

zwiększonej liczby uczniów oraz zwiększonej stawki na ucznia, będącej częściowo pochodną reformy oświaty, podwyżek wynagrodzeń dla nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi (łącznie o 60,9 mln złotych),

- regulacji wynagrodzeń w jednostkach organizacyjnych Miasta poza oświatą, wynikającej w części z podniesienia przez rząd stawki minimalnego wynagrodzenia za pracę (27,1 mln złotych),
- ujęcia w planie 12-miesięcznych wydatków na termiczne przekształcanie odpadów, mających pokrycie w zwiększonych dochodach bieżących budżetu jako wpływy z usług (34,1 mln złotych),
- realizacji przez Miasto dodatkowego zakresu zadań objętych porozumieniami międzygminnymi w obszarze transportu zbiorowego, mających pokrycie w dodatkowych dochodach budżetu (10,8 mln złotych),
- zwiększonej wpłaty do budżetu państwa, będącej następstwem wzrostu dochodów podatkowych Miasta (4,6 mln złotych).

Jak wynika z powyższego, wzrost wydatków bieżących budżetu w znacznej mierze wynikał wprost ze wzrostu dochodów bieżących budżetu. Stąd – chcąc dokonać rzetelnej oceny wydatków bieżących – należy każdorazowo dokonywać ich analiz w powiązaniu z dochodami bieżącymi.

7. *„Komisja nie otrzymała satysfakcjonujących wyjaśnień wzrostu wydatków w dziedzinie gospodarki przestrzennej oraz gospodarowania nieruchomościami, tu wzrost nastąpił o 23,9 mln zł (57%), a całkowity koszt wydatków w tej dziedzinie wyniósł 62.786.814,54 zł, nastąpił też nieuzasadniony wzrost kosztów w dziedzinie administracji do 159.349.667,32 zł, a także wzrost kosztów w dziedzinie oświaty o 50,9 mln zł (5,4%), do kwoty 984.969.559,73 zł oraz w polityce społecznej i zdrowotnej o 101,4 mln zł (18,1%) do kwoty 647.113.049,56 zł.”*

Przytaczane w opinii kwoty wzrostów dotyczą – jak domniemam na podstawie zbieżności kwot – zmian planu w trakcie roku. Zwracam jednak uwagę, że zmiany planu budżetu w trakcie roku nie podlegają ocenie w kontekście opinii o wykonaniu budżetu w 2017 roku. Organem właściwym do dokonywania zmian budżetu jest Rada Miasta (z wyjątkiem zmian leżących w kompetencjach organu wykonawczego), a zmiany te są każdorazowo omawiane w trakcie posiedzeń właściwych komisji lub na sesji przy rozpatrywaniu stosownych projektów uchwał.

Niemniej jednak wskazuję, że – w związku z oczekiwaniami zgłaszanymi przez radnych – na str. 260-261 *Sprawozdania*, w ramach wstępu do części opisowej wydatków, zamieszczono ogólną informację, czego dotyczyły wzrosty planu wydatków bieżących m.in. w zakresie: gospodarki przestrzennej i gospodarki nieruchomościami, oświaty oraz polityki społecznej i zdrowotnej. Jednocześnie informuję, że wzrost planu wydatków w dziedzinie administracji w trakcie roku wynikał głównie z uruchomienia środków na regulację wynagrodzeń zapisanych w budżecie wg stanu na 1 stycznia 2017 roku w rezerwie celowej (zapisanych na moment uchwalania budżetu w dziedzinie *Różne rozliczenia*) oraz zwiększenia środków na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w związku ze wzrostem dotacji celowej z budżetu państwa.

8. *„W związku z dużym wzrostem wydatków bieżących, czyli środków, które powinny być przeznaczane na realizację zadań publicznych jednostki samorządu terytorialnego i jednoczesnym spadku potencjału inwestycyjnego Miasta (jedna z najniższych kwot przeznaczanych na inwestycje w przeciągu ostatnich kilku lat), Komisja negatywnie opiniuje poziom realizacji wydatków bieżących.”*

Trudno jest jednoznacznie ocenić, czy Komisja Rewizyjna ma na myśli wzrost poniesionych wydatków bieżących w odniesieniu do lat poprzednich czy zwiększenie planu wydatków bieżących w trakcie 2017 roku. Niemniej jednak zapewniam, że – co do zasady – wydatki bieżące budżetu przeznaczane są na realizację zadań publicznych jednostki samorządu terytorialnego, co wynika z przedłożonego *Sprawozdania*. Zaznaczam jednocześnie, że nie można mówić o spadku potencjału inwestycyjnego Miasta wskutek realizacji budżetu Miasta za rok 2017, gdyż wynikająca z art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych nadwyżka operacyjna była wyższa o 162,6 mln złotych w stosunku do przyjętego planu, co poprawia kluczową z punktu widzenia potrzeb rozwojowych relację wynikającą z art. 243 wspomnianej wyżej ustawy.

9. *„W 2017 r. po raz kolejny obniżył się poziom wydatków na inwestycje. W stosunku do 2016 r., spadł o 146.151.320,52 zł, czyli z 585.930.519,13 zł, do 439.779.198,61. Ostatecznie po zmianach planu dokonywanych w ciągu roku, całkowite wykonanie kształtuje się na poziomie 87,9%, gdyby jednak spojrzeć na plan pierwotny, to byłby to wykonanie w wysokości 71,7%.”*

Kwotowe wykonanie wydatków majątkowych budżetu w 2016 roku nie podlega ocenie w kontekście opinii o wykonaniu budżetu w 2017 roku. Było ono przedmiotem ocen

Komisji Rewizyjnej dotyczących wykonania budżetu za 2016 rok, w sytuacji gdy odbiegało od przyjętego planu.

Zmiany planu budżetu w trakcie roku nie podlegają ocenie w kontekście opinii o wykonaniu budżetu w 2017 roku. Organem właściwym do dokonywania zmian budżetu jest Rada Miasta (z wyjątkiem zmian leżących w kompetencjach organu wykonawczego), a zmiany te są każdorazowo omawiane w trakcie posiedzeń właściwych komisji lub na sesji przy rozpatrywaniu stosownych projektów uchwał.

10. *„W szczegółowych wyjaśnieniach jakie uzyskała Komisja wynika jednak, że poszczególne jednostki odpowiedzialne za prowadzenie inwestycji w mieście nie potrafiły w prawidłowy sposób zaplanować budżetów niezbędnych do przeprowadzenia inwestycji, przez co niezbędne były kolejne przetargi, które wydłużały całą procedurę prowadzenia inwestycji i powodowały brak możliwości terminowego ich zakończenia.”*

Trudno jest zgodzić się ze stwierdzeniem, że poszczególne jednostki odpowiedzialne za prowadzenie inwestycji w Mieście nie potrafiły w prawidłowy sposób zaplanować budżetów niezbędnych do przeprowadzenia inwestycji. Wszczywanie kolejnych postępowań przetargowych w przypadku niektórych inwestycji było efektem braku ofert składanych przez wykonawców lub też wpływu ofert znacznie przekraczających zaplanowane na ten cel środki. To wiązało się z kolei z trudnym do przewidzenia wzrostem cen materiałów i usług budowlanych obserwowanym w trakcie roku.

11. *„Niepokojące są drastyczne zmiany planów w poszczególnych dziedzinach. W dziedzinie dróg oraz komunikacji zbiorowej pierwotny plan wynosił 284.650.710,00 zł, a wykonanie wyniosło jedynie 195.727.489,87 zł, w dziale kultura fizyczna i turystyka plan wynosił 45.150.465,00 zł, wykonanie 18.913.691,41 zł, w oświacie planowano środki na poziomie 69.932.166,00 zł natomiast wykonanie wyniosło 43.005.395,31 zł, w polityce społecznej i zdrowotnej plan wynosił 45.310.483,00 zł, a wykonanie było na poziomie 25.049.363,18 zł, gospodarka komunalna i ochrona środowiska była planowana w wysokości 81.644.057,00 zł natomiast jej wykonanie wyniosło 61.572.937,06 zł, w dziedzinie kultury i ochrony dóbr kultury pierwotny plan wynosił 17.994.591,00 zł a wykonanie 9.606.547,39 zł.*

Sumując wszystkie zmiany budżetowe w zakresie wydatków majątkowych Miasto zdjęło z kwot przeznaczonych na inwestycje aż ok. 214 mln złotych, dodając do tego środki niewygasające na poziomie

30.116.426,35 zł, przesunięcia inwestycyjne wynoszą prawie ćwierć miliarda złotych. Są to bardzo niepokojące dane, budzące spore zastrzeżenia zarówno w stosunku co do planowania budżetu jak i jego wykonywania.”

Zmiany planu budżetu w trakcie roku nie podlegają ocenie w kontekście opinii o wykonaniu budżetu w 2017 roku. Organem właściwym do dokonywania zmian budżetu jest Rada Miasta (z wyjątkiem zmian leżących w kompetencjach organu wykonawczego), a zmiany te są każdorazowo omawiane w trakcie posiedzeń właściwych komisji lub na sesji przy rozpatrywaniu stosownych projektów uchwał.

Niemniej jednak wskazuję, że – w związku ze zgłaszanymi przez radnych oczekiwaniami, na str. 263-264 *Sprawozdania*, w ramach wstępu do części opisowej wydatków, zamieszczono ogólną informację, z czego wynikały zmiany planu wydatków majątkowych.

Jednocześnie wskazuję, że – w ramach części opisowej *Sprawozdania* dotyczącej zadań projektowych – w sposób zwięzły i rzeczowy wskazywano przyczyny niewydatkowania w pełni zaplanowanych środków w odniesieniu do planu na dzień 31.12.2017 roku., zwracając w szczególności uwagę na ich zewnętrzny, trudny do przewidzenia charakter.

12. *„Najniższe, najbardziej krytyczne wykonanie budżetu miało miejsce w Poznańskich Ośrodkach Sportu i Rekreacji. Wykonanie budżetu na poziomie 60% musi budzić zastrzeżenia. POSiR tłumaczył się przedłużającymi się konsultacjami społecznymi, problemami z inwestorem, jednak trudno zaakceptować takie tłumaczenie dla całego szeregu inwestycji. Oczywiście zdarzają się sytuacje losowe, które uniemożliwiają dokończenie inwestycji zgodnie z harmonogramem, jednak trudno zaakceptować wytłumaczenie, że takie sytuacje miały miejsce przy większości inwestycji. Komisja stwierdza, że nadzór nad prowadzonymi inwestycjami nie był prawidłowy, a zatrzymanie środków w POSiR-ze mogło skutkować brakiem realizacji innych inwestycji.”*

Wskazuję, że na str. 517-525 *Sprawozdania* w sposób zwięzły i rzeczowy wskazywano przyczyny niewydatkowania w pełni zaplanowanych środków w odniesieniu do planu na dzień 31.12.2017 roku, zwracając w szczególności uwagę na ich zewnętrzny, trudny do przewidzenia charakter. Przedstawione wyjaśnienia nie uprawniają do stwierdzenia, że nadzór nad prowadzonymi inwestycjami w POSiR był nieprawidłowy. Jednocześnie wskazuję, że nie ma możliwości przeznaczania niewykorzystanych w danym roku środków na inne niezaplanowane uprzednio inwestycje, gdyż w ujęciu wieloletnim

spowodowałoby to ubytek środków na już zaplanowane inwestycje, które podlegają kontynuacji.

13. *„Sporo wątpliwości budzi także realizacja flagowych zadań tej kadencji:*

-Program Centrum etap I. Wykonano je na poziomie 6.408.506,38 zł (45% planu po zmianach)

-Budowa trasy na Naramowice, której wykonanie wyniosło 91.697 zł (53,9% planu po zmianach – pierwotny plan wynosił 1.000.000 zł),

-Rewaloryzacja Placu Kolegiackiego 1.557.674,19 zł (63% planu po zmianach),”

Zwracam uwagę, że zgodnie z informacją zamieszczoną w *Sprawozdaniu* w zakresie:

- *Programu Centrum – etap I:* nie wydatkowano w pełni zaplanowanych środków na roboty budowlane ze względu na niezafakturowanie przez generalnego wykonawcę, firmę Budimex, zrealizowanego zakresu prac (str. 491),
- *Budowa trasy na Naramowice – etap II:* (po przytoczonych kwotach domnimam, że chodziło o II etap inwestycji) nie wydatkowano środków zaplanowanych na prace projektowe z uwagi na opóźnienia w opracowaniu specyfikacji istotnych warunków zamówienia na program funkcjonalno-użytkowy wraz z koncepcją techniczną trasy i dokumentacją środowiskową (str. 631),
- *Rewaloryzacji Placu Kolegiackiego:* nie wydatkowano w pełni zaplanowanych środków z uwagi na konieczność przeprojektowania placu ze względu na efekty badań archeologicznych (str. 489).

14. *„Niewystarczające wyjaśnienia niewykonania budżetu Komisja otrzymała także w zakresie realizacji zadań w Zarządzie Dróg Miejskich. Komisja główne zastrzeżenia wyraża w odniesieniu do kategorii drogi publiczne gminne – wiele zadań zostało zdjętych z planu, a te które pozostały – częściowo - nie zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem. W tej kategorii zadania ogółem zostały wykonane na poziomie 67,6% wykonania planu po zmianach (zgodnie z planem ze stycznia 2017 43,2%), także inwestycje, znajdujące się najbliżej mieszkańca, powinny być wykonywane z większą pieczołowitością i zaangażowaniem i na wyższym poziomie realizacji.”*

Zmiany planu budżetu w trakcie roku nie podlegają ocenie w kontekście opinii o wykonaniu budżetu w 2017 roku. Organem właściwym do dokonywania zmian budżetu jest Rada Miasta (z wyjątkiem zmian leżących w kompetencjach organu wykonawczego),

a zmiany te są każdorazowo omawiane w trakcie posiedzeń właściwych komisji lub na sesji przy rozpatrywaniu stosownych projektów uchwał.

Wskazuję jednocześnie, że na str. 586-621 *Sprawozdania*, w sposób zwięzły i rzeczowy, wskazywano przyczyny niewydatkowania w pełni zaplanowanych środków na inwestycje w ramach Zarządu Dróg Miejskich w odniesieniu do planu na 31.12.2017 roku, zwracając w szczególności uwagę na ich zewnętrzny, trudny do przewidzenia charakter.

15. *W roku 2017 roku zadłużenie Miasta Poznania wyniosło 1.228.023.126,69 zł, co daje wysoki poziom ok. 35% wykonanych dochodów. Trzeba jednak zauważyć, że zadłużenie było niższe o 10,8% w stosunku do stanu na koniec roku poprzedniego. Komisję niepokoi jednak fakt przeznaczenia mniejszych środków na obsługę zadłużenia Miasta, przy nadwyżce budżetowej, którą Miasto osiągnęło. Spadek zadłużenia powinien wpłynąć na zwiększenie potencjału inwestycyjnego Miasta, jednak jest to już kolejny rok spadku poziomu wykonania inwestycji w Poznaniu. Choć redukcja zadłużenia jest co do zasady dobrą informacją, to niestety w tym przypadku nie jest ona wypadkową świadomej polityki, bo plan zakładał niewielki deficyt, lecz brakiem realizacji planów inwestycyjnych, co sprawia, że nadwyżka budżetowa i zmniejszenie zadłużenia jest w tym przypadku efektem niewykorzystania potencjału inwestycyjnego miasta.*

Choć kwota długu jako taka nie powinna podlegać ocenie, to trudno się zgodzić z opinią, że poziom zadłużenia na koniec roku, który w relacji do dochodów osiągnął poziom 35%, jest wysoki. Przypomnieć należy, że w 2011 roku dług Poznania stanowił ponad 70% jego dochodów. Dla porównania – zadłużenie Łodzi i Wrocławia przekroczyło na koniec 2017 roku 60% ich dochodów, a Krakowa i Szczecina – 40%. Spośród miast o podobnej wielkości jedynie Gdańsk miał dług poniżej 30% jego dochodów.

Oceniając wykonanie planu budżetu wg stanu na koniec roku, nie można się zgodzić z tezą, że niższe niż planowano zadłużenie jest efektem **jedynie** niezrealizowania w pełni planu inwestycji. Przypominam, że nie zaciągnięto długu na kwotę 208,1 mln złotych, podczas gdy nie zrealizowano wydatków majątkowych w łącznej kwocie 60,6 mln złotych, co stanowi jedynie niecałe 30%.

Trudno również zgodzić się ze stwierdzeniem, że w 2017 roku przeznaczono mniejsze środki na obsługę zadłużenia przy nadwyżce budżetowej (chyba że chodzi o to, że była ona mniejsza od zaplanowanej o 2,5 mln złotych – wskutek niższych wydatków na odsetki), gdyż była ona wyższa niż w roku 2016 o 14,2 mln złotych.

Jednocześnie odnotowana nadwyżka budżetowa wynosząca 162 mln złotych w całości została przeznaczona na spłatę zadłużenia i zmniejszyła udział nowych kredytów w jego finansowaniu. Dodatkowa spłata zadłużenia, co podniosła Komisja Rewizyjna w swojej opinii, wiązałoby się więc z zaciągnięciem nowego, większego kredytu. Decyzje o przedterminowej spłacie poprzedzane są każdorazowo analizami, porównującymi koszty obsługi kredytów już zaciągniętych z kosztami kredytów, które planuje się zaciągnąć. W wyniku takich analiz, w trakcie 2017 roku dokonano przedterminowej spłaty kredytów na łączną kwotę 58,0 mln złotych, co było przedmiotem zmiany budżetu w trakcie roku. Należy jednak zaznaczyć, że nie zawsze istnieje możliwość przedterminowej spłaty długu lub też jest to uzasadnione ekonomicznie, co w szczególności dotyczy wyemitowanych obligacji oraz kredytów zaciągniętych w Europejskim Banku Inwestycyjnym.

Odnosząc się do konkluzji opinii Komisji Rewizyjnej, podtrzymuję uwagi sformułowane powyżej.

W związku z przedstawionymi uwagami, wnoszę o zmianę:

- przyjętej opinii o wykonaniu budżetu miasta Poznania za 2017 rok na opinię **pozytywną**,
- przyjętego wniosku o nieudzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Poznania za 2017 rok na wniosek o **udzielenie** absolutorium.

Z wyrazami szacunku,

PREZYDENT MIASTA POZNANIA

Jacek Jaśkowiak

Do wiadomości:

Grażyna Wróblewska – Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu

Grzegorz Ganowicz – Przewodniczący Rady Miasta Poznania